

rišica Maričeva s praktične strani. Najbolj nas je pa zanimalo predavanje tovariša Čebularja: »Rokotvorni pouk v službi drugih osnovnošolskih predmetov«, ki je svoje izvajanje ponazoroval na raznih predmetih, ki so jih učenci sami izdelali. Slednič je predaval tovariš Tončič: »Pouk srbohrvaščine na podeželskih šolah«. Po vsakem predavanju se je razvila živahna debata. Officialni del skupščine smo zaključili s skupnim obedom v hotelu Lackner. Povabljen je bil k obedu tudi g. sreski poglavar. Razvilo se je živahno razpoloženje, katemu smo dali izraza z veselim popevjanjem narodnih pesmi. S tem je bil officialni in zabavni del Jnevnega reda srečno izčrpan.

— »Ljubljanskega Zvona« je več letnikov, tudi posameznih zvezkov, naprodaj. Natančneje pri upravi lista.

— **Ptujska gora.** Dne 2. avgusta t. l. prirede hvalježni učenci svojemu bivšemu učitelju Domicijanu Serajniku, sedaj upokojenemu nadučitelju v Konjicah, skromno Serajnikovo slavlje na Ptujski gori. — Mož, narodnjak, poštenjak, kremenit značaj, rodom Korošec iz Ziljske doline, 78-letnik, je deloval na Ptujski gori 25 let, vzgojil dva roda, si je posebno na kmetijskem polju v Gornjih Halozah stekel neverljivih zaslug — Dva sinova, Domicijan v Ormožu, Franček v Mariboru in dve hčerki, Olga poročena Kocmutova v Mariboru, Lizička v Konjicah, so se posvetili učiteljskemu stanu, Srečko je kot carinik umrl. Med bivšimi slavljenčevimi učenci je lepo število intelligence, dobro situiranih trgovcev, obrtnikov in uglednih kmetov. — Vzpred slavnosti se pravocasno objavi. — I. K.

— **Solska mladina v Št. Rupertu na Dolenjskem** je v pretečenem šolskem letu nabrala in oddala sledeče zneske: O prilik dinarskega dne za »Jugoslovensko Matico« 321 Din; za razpečane tombolske karte »Jugoslov. Matice« 336 Din; za »Pirhe« »Jugoslov. Matice« 432 Din; za Francoski dan 83.50 Din; za »Čuvanje narodnog zdravlja« 30 Din in za »Rdeči križ« 175 Din; skupaj tedaj znesek 1387.50 Din. Toda zanaprej se bo le enkrat vsako leto nabiralo, in sicer za »Pirhe Jugoslov. Matice«, vsako drugo nabiranje po šolski mladini mora zanaprej odpasti in naj šolska oblastva kar nič več ne pritiskajo na šolska upraviteljstva in razna društva jih naj pusti tozadenvno v miru, kajti to večno nabiranje vzbuja čim daje tem večjo nevoljo in odpor staršev in je kvarno za napredok šolstva.

— **40-letnico mature** praznujemo dne 14. julija t. l. Sestanek dopoldne ob 11. uri na vrtu hotela Štrukelj. Tovarišice in tovariši, pridite vse! — Kolnik.

— **40-letnica šolskega upravitelja in mladinskega pisatelja Ivo Trošta.** 28. junija na Vidov dan je učiteljstvo osnovne šole v Tomišlu proslavilo 40-letnico svojega upravitelja Ivo Trošta. Že na predvečer mu je kvartet pevskega zborna »Krim« zapel podoknico ob mnogobrojni udeležbi domačinov. Drugi dan ob 10. uri se je že zbralno mnogoštevilno občinstvo pred šolo, ki je bila okrašena z mlaji, venci, cvetkami in zastavami. Hitro se je napolnila učna soba 4. razreda z domačini in gosti ter slavljenčevimi prijatelji. Prvi del slovesnosti je bila proslava Vidovega dne, ki je bila namenjena predvsem okrepitvi nacionalne ideje odraščenih domačinov. Na sporednu je bil poleg raznih deklamacij nalašč za to priliko prikrojen igrokaz »Testament majke Jugovićev«, ki ga je spisal slavljenec Ivo Troš. Prepričevalne besede mladine in njih jugoslovanska zavest, so ganiče marsikatero srce, ki je morda trepetalo v hlapčevski nasladi podedovanega robstva. Sledila je proslava slavljenca. Najprej ga je pozdravila mladina, ki je bila slavljenec vedno mila. Tov. Ločniškar je za to priliko spesnil simboličen četverogovor, v katerem pozdravlja jubilanta tudi mladina zasedenega ozemlja: Izročila mu je v spomin pisalno mapo, lično delo šolske mladine. — Odpolanci pevskega zborna »Krim« so mu prinesli zahvalo in pozdrav odraslene mladine, v dar srebrno tobačnico, šopek rdečih in belih nageljev. V imenu domačega učiteljstva mu je izročil tov. Adamič pisalno orodje z željo, da bi se svobodni domovini rodilo še mnogo sinov, ki bi s toliko ljubezijo vzgajali v mladini značajne ljudi. Za njim je povzel besedo srezki šolski referent A. Skuli. Z iskrenimi besedami je orisal življenje in delovanje slavljenca na polju mladinske književnosti, v občini, v šoli in drugod. Podal nam je človeka, ki stori več, kot velja mu stan. Za vse delo je bil jubilant

že pred dvemi leti deležen najvišjega odlikovanja z redom sv. Save. H koncu mu je častital in prinesel pozdrave v imenu šolske oblasti in pozval občinstvo naj zaklje »Slava«. Udeleženci so ves čas ginjeni sledili posameznim govorom in dalci so si duška v gromovitem »Slava mu!« Za tem je govoril slavljenec sam. Zahvalil se je s toplimi besedami vsem, a odklonil hvalo, ki bi veljala njemu. Ta naj velja delu. In v delu je boljša bodočnost domovine. Ljudstvo ga je burno pozdravljalo in mu stiskalo roke. Ko se je navdušenje poleglo je jubilant otvoril razstavo ročnih del, pismenih in risarskih izdelkov. Tu je video ljudstvo ono tisto, a vztrajno volio, ki je v svojem usnehu našla najboljše priznanje in platičilo. Razstavo je oba dni posetilo izredno mnogo domačinov in tujcev. Popoldne se je vršila veselica gasilnega društva Tomišlj-Brest, česar ustanovitelji je jubilant. Po župni vaji se je razvila animirana zabava. Dramatični odsek pevskega zborna »Krim« je na prostem priredil burko »Zdravnikov strežnik«. Vmes se je prepevalo. Vse to je veljalo priljubljenemu slavljenemu. Tu je imel priliko spoznati, da ga je tudi domače ljudstvo vzljubilo in ga smatra kot svojega. Vrstile so se napitnice in šele pozna noč je uveljavila svojo moč. V najboljšem razpoloženju in s svetlim spominom se je razhajalo ljudstvo. Vsi pa klicemo slavljenca: »Živel še mnoga leta, zdrav, krepek in naš!«

— **Preložitev žrebanja efektne loterie v korist dr. Razlagovega spomenika.** Vsled premajhnega gmotnega uspeha dosedanje razprodaje sreč je bil podpisani odbor primoran preložiti žrebanje, ki je bilo določeno na 5. julija 1925, na dan 15. novembra 1925, o čemur se obvešča cenj. občinstvo kakor tudi razprodajalc sreč. Razprodaja se nadaljuje torej do 15. novembra 1925. — Odbor za postavitev dr. Razlagovega spomenika.

Ferijalni Savez učiteljstva.

— **Vsem učiteljem ferijalcem!** Kongres F. S. se vrši šele sredi avgusta, torej koncem naših počitnic. Naša zadeva radi četrtniske vožnje še ni rešena in je malo upanja, da bo pozitivno rešena. Tudi tovariši v Bački so na istem kakor mi. Če nam v teh počitnicah »Ministrstvo saobračaja« ne bo kot članom F. S. dovolio četrtniske vožnje, potem v jeseni učiteljstvo ne bo pristopilo k F. S. Krivde ni pri nas, ne pri centrali F. S., ampak »Ministrstvo saobračaja« nam ne pripozna voznih olajšav, katere po njenem mnenju že imamo kot državni uradniki. Kot člani F. S. smo v dveh počitnicah v »Poč. izletu« potovali po naši tovariši František Knoufek je obljubljal, da bo pri češkoslovaškem ministrstvu izpostavil vse mogoče ugodnosti, ko prideš k njemu. Naša iskrena želja je, da spoznamo vsaj našo domovino in narod in isto tudi našo bratsko Čehoslovaško. Zato tovariši, ki ste mojih misli, čakajmo in upajmo. Ako se naše želje po poučnih ekskurzijah ne uresničijo, ne bo naša krivda. Članske legitimacije lahko potriene nošljem, a so brez pomena, ker nam centrala ne more izstaviti »Fer. legitimacij«. Oni, ki so postali znesek 5 Din in fotografijo, jim pošljem na priloženi naslov. — Za učit. F. S.: Mrovilje.

— **Poč. Kosovski izlet.** Potovali bomo najbrže na uradniško legitimacijo. Stroški in program v zadnjem »Učit. Tov.«! — Vse tovariše(ice), ki so se že priglasili ali pa sploh še ne, prosim, da se ponovno javijo do 18. julija, drugače se izlet ne bo vršil te počitnice in bomo šli vsak po svojem programu. — Sl. Mrovilje, učitelj, Ljubljana, Resljeva cesta 25. I. nadstr.

Učiteljski pravnik.

— **Stalnost.** Prošnji za priznanje stalnosti je priložiti 2 izvoda uverenja o službeni dobi in službovanju, 1 prepis rešenja o razvrsttvitvi po novem zakonu ali sprejemni dekret (to velja za one, ki niso bili razvrščeni — vojaki, novinci) in 1 prepis usposobljenostnega izpričevala. Za priznanje stalnosti uporabljajte le za to primeren obrazec in ne onega za povisice. Uverenje o službeni dobi je skleniti točno z dnevom dovršenih 3 let, od-

nosno z dnevom, ko je prosilec napravil usposobljenostni izpit, v vsakem slučaju torej z dnevom dospelosti poviška.

— **§ Prošnje za povišice in stalnost** so tiskane na celo poli, da se lahko uporabljajo obenem kot ovojne pole za poročila, in sicer od 2. strani dalje.

— **§ Upokojitev in odmera pokojnine.**

Člen 152. urad. zakona določa, da se odredi kolikočina pokojnine z istim odlokom, s katerim se uslužbenec upokojen. Z ozirom na to naj prosilci navedejo v prošnji, da prosijo glasom čl. 141., 239. in 152. urad. zakona za upokojitev in odmero pokojnine, ki naj se jim izplačuje pri delegaciji ministrstva financ v Ljubljani. Prošnje v dveh enako se glasečih izvodih naj se opremijo z 2 rešenji o razvrsttvitvi (over. prevodi) in z 2 uverenji o službovanju in prejemkih. Uverenja založi v par dneh Učit. tiskarna. V prihodnji številki našega lista pojasnimo, kako se uverenje izpolni. Prošnji je končno priklopiti vse orig. dokumente (dekrete, izpričevala in rešenje o razvrsttvitvi), na podstavi katerih se je izpolnilo uverenje. Po ugotovitvi pravilnosti izstavite uverenja se vrnejo orig. dokumenti prisilcu. Opozarjam prizadete naj se strogo ravnavajo po tem navodilu, da jim ne bo treba čakati na akontacijo in pok. prejemke.

— **§ Povišice.** Z ozirom na čl. 262. finančnega zakona naj se prosi za povišice šele po dospelosti teh, ali kvečjemu ½—1 mesec pred dospelostjo.

— **§ Draginjske doklade umirovljenem.** Generalna direkcija državnega računovodstva je odredila, da se imajo draginjske doklade umirovljenem odmerjati ne po draginjskem razredu kraja, kjer je bil umirovljenec upokojen, kadar se je to dosedaj prakticiralo v nekaterih krajih, temveč po draginjskem razredu umirovljenčevega stalnega bivališča.

Književnost in umetnost.

Ocene.

— **k Perutinarstvo.** Sestavil A. Sivnik. Založila Jugoslovenska knjigarna v Ljubljani. »Kmetovalec« piše sledete: To je naslov novi knjige, ki obsegajo 174 strani in stane DIN 44 in v platno vezano pa DIN 56.

Knjiga je natisnila Tiskarna J. Kralec nast. Novo mesto in jo lepo opremila s številnimi podobami, ki jih je priznano dobro in skrbno narisala ravnatelj Dragotin Humek. Perutinarstvo je prisega vedno zelo zanemarjena panoga gospodarstva. Ob malem trudu bi lahko dosegalo več dobička. Toda nevednost in malobrižnost vladata v tej stroki, ki so krivi da je naše perutinarstvo takorekoče še v povojnih. Ne zanimivo se za perutino toliko, kakor bi zaslužila. In vendar prisnajo kure, gojene v malem in velikem panemu, razumem perutinarju primerno plačilo. Pisatelji se je sam bavil z perutinarstvom in nam v lahi umilji besedi opisuje, na kaj je vse gledati, da se ta važna gospodarska stroka povzpne do večje rentabilnosti tudi po naših krajih. Obširneje so obdelane različne kurje pasme. Knjiga bo služila potrebam raznih rejcev perutnine, meščanu kakor tudi kmetovalcu. Važno pa je poglavje o kurjih boleznih, ki obsegajo vmanje bolezni, notranje bolezni, nezgode, nesenja in razvade. Knjiga je ustvarjena po raznih virih in z veliko marljivostjo. Priporočamo jo vsem ljubiteljem in rejcem naše perutnine, da si jo nabavijo.

— **k Nova učna knjiga.** Te dni je izšla nova učna knjiga prof. F. Šćić pod naslovom »Principi in teorija bančnega knjigovodstva«, katero je založila knjigarna Ig. Kleimayr & Fed. Bamberg, družba z o. z.

Knjiga je namenjena v prvi vrsti slušateljem trga akademije in dijakom trga šole; po svoji vsebinai pa je zelo prikladna za bančne uradnike, zlasti mlajše; t. j. one, ki se pripravljajo za bančni izpit, a jim specijalno delo ne nudi splošnega pregleda. Knjiga obravnava metodično vse bančne posle v njihovih principih s posebnim poudarkom na organizacijo modernih bank. Bilanci, fuziji in fuzijam akcijskih družb so posvečena posebna poglavje. Dobro bo služila tudi trgovcem in tvrdkam, ki imajo posla z bančnimi zavodji in samoukom. Knjiga je po svojih razlagah sicer kratka, a vendar jedrnata.

Založba Ig. Kleimayr & Fed. Bamberg si je prizadejala da nastavi zmerno ceno. Din 34 je z ozirom na komplikiran stavek in vrednost knjige tako nizka cena.

— **k Dr. Janko Bezjak, Nemška vadnica za slovenske srednje, meščanske in osnovne šole II. del (druga stopnja).** Založila zalogra šolskih knjig in učil v Ljubljani, 1925. 335 strani. Cena DIN 44.

Namesto dosedanja obsežne Končnik-Fonove nemške čitanke za nižje razrede naših srednjih šol je sestavil dr. Bezjak nemško vadnico, ki ustreža vsebinsko našim sedanjim državnim razmeram, metodično pa vsem zdravim modernim zahtevam za uspešen pouk tujega jezika. Lani smo dobili prvi del, drugi je izšel ravnokar. Učno snov je avtor razdelil na dva dela: v prvem se nemška berila z vprašanjem in odgovori obnavljajo ter obdelajo oblikoslovno in pravopisno, drugi del pa tolmači nemški besedni zaklad in podaja slovenška

pravila; glavna skrb mu je trdna slovenška podlaga. Abecedni seznam krepili glagolov in njih oblik zaključuje drugi del, kateremu je dodal kratko nemško čitanko, zajeto iz praktičnega življenja in jugoslovenske zgodovine, da razširi in globili besedni zaklad. Prijetno nas iznenadi, ko srečavamo namesto Hansov, Fricev, Viljemov domače Janke, Vladke, Zorane, Ivane, Dragice, Vere itd.; enako rabi tudi vsa lastna imena: Ljubljana, Stari trg, Drava, Sava, Kranj in dr. v pravilni narodni obliki. Med berili citamo domače pripovedke, tako o povodnem možu, kačji kraljici na Felberjem otoku, opise naših pokrajin, življenje pise Prešerna, sv. Save in kralja Aleksandra, kako je kralj Peter kmetiški stan, o smrti kraljeviča Marka, o boju na Kosovem. Tako je delo priznane strokovnjaka v vsakem oziru uspelo in želimo, da se enako posrečijo nemške čitanki za višje razrede srednjih šol. Lepa zunanja oprema knjige, pregleden tisk na finem papirju in zmerna cena nam pričajo, da so povojne neprilike saj v tem oziru že srečno za nami.

— **k Kazan, volčji pes.** Spisal James Oliver Curwood. Posloveni P. V. B. Ljudska knjižnica, 19. zvezek. Založila Jugoslovenska knjigarna v Ljubljani. Cena broš. Izv. Din 18.—, trdo vezano v platno DIN 30.—

Ta kanadski roman je eno največjih del ameriškega slovstva in je vzbudil velikansko senzacijo. Preveden je bil takoj skorod v vse civilizirane jezike in je povsod imel nenavadni uspeh. To je živalski roman, a pusti daleč za seboj živalske pripovedke angleščake Setona Thompsona ali pa Ruyard Kiplingove povesti iz indijske džungle. Kazan ni samo povest iz življenja volkov in lovov v severnih kanadskih pustinjah, temveč je obenem takoj napet roman, da ga oni, ki ga je začeli čitati, ne more odložiti, predno ga ni prečital do konca. Kar se tiče napetosti, se more kosati z vsakim modernim detektivskim romanom. Opozarjam pralce na izredni užitek, ki jim ga bo nudil ta roman.

— **k Naš malim.** Spisal Fr. Ks. Meško. Izdal v založili Učiteljska tiskarna v Ljubljani. Cena trdo vezani knjigi 15 Din.

V elegantno vezani obliki je izšla priročna knjigica, ki jo bo mladina z veseljem sprehajala in posebno rado čitala, ker obsegajo 25 kratkih in mičnih delc. Meško je znan našemu mlademu svetu, zato je že pisatelji priporočilo za delce samo. Zbirka obsegajo sledeča dela: Domovini — mladost — pomlad — otrok pod cvečočo labljo — sreča — palček in Mirko — ne bom ga pil — otrok in mešljek — luna in žabice — otroci in ujeti čmrlji itd. še vse polno tem enakih, ki jih otroci kradci slišijo in čitajo. Priporočamo posebno našim obmejnima učiteljem, da se poslužijo teh podatkov.

— **Caranthicus: Položaj Slovenaca pod Avstrijom in položaj Nemaca u kraljevini SHS.** Ljubljana 1925. Izdal Manjšinski institut v Ljubljani, Ščenburgo 7, II. Cena 5 Din.